

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Визначено сутність ризиків як невід'ємних складових господарської діяльності підприємства. Встановлено, з якими видами ризику доведеться зіткнутися менеджеру підприємства в процесі управління. Проаналізовано необхідність створення системи управління ризиком із залученням кваліфікованих ризик-менеджерів.

Аннотация. Определена сущность рисков как неотъемлемых составляющих хозяйственной деятельности предприятия. Установлено, с какими видами риска придется столкнуться менеджеру предприятия в процессе управления. Проанализирована необходимость создания системы управления риском с привлечением квалифицированных риск-менеджеров.

Annotation. The nature of risks as an integral part of the enterprise business is defined. It is determined with what types of risks the manager of the company will be faced in the management process. The need for risk management involving skilled risk managers is analysed.

Ключові слова: ризики, кризова ситуація, ризик-менеджер.

У сучасній економіці керувати підприємством доводиться в умовах невизначеності та ризику. Ризики стають невід'ємною частиною господарського механізму підприємства, оскільки значною мірою впливають на фінансові результати господарської діяльності і спричиняють виникнення потреби у створенні відповідних механізмів управління ними. Одночасно зі зростанням масштабів підприємства, розширенням сфер його діяльності зростає і перелік можливих ризиків здійснення даної діяльності. Саме тому чи не головною проблемою сучасного управлінського персоналу підприємств є проведення оцінювання всіх можливих ризиків і загроз його діяльності для того, щоб захистити від них підприємство в майбутньому.

Мета дослідження – визначити особливості управління ризиками в діяльності сучасного підприємства.

Вивченням впливу ризиків на діяльність підприємства займалися такі вчені, як Уткін Е. А., Беляєв А. А., Коротков Е. М., Маренков М. Л., Касьянов В. В., Альгін А. П., Омаров А. М., Лапуста М. Г., Шаршукова Л. Г.

На думку автора, найбільш адекватно визначили поняття "ризик" вчені Маренков М. Л. і Касьянов В. В.: "Ризик – це небезпека небажаних відхилень від очікуваних станів майбутнього, із розрахунків яких приймаються рішення сьогодені. Відхилення в позитивну сторону – це щасливий випадок, в протилежну – небезпека втрат" [1, с. 111].

Аналізуючи ризикові ситуації, в першу чергу необхідно встановити, з якими видами ризику доведеться зіткнутися менеджеру в процесі управління.

До зовнішніх факторів Коротков Е. М. відносить джерела ризику, спричинені кризою соціально-економічного розвитку країни та окремих регіонів, а також ринкові джерела, викликані порушенням формування зв'язків зі споживачами, постачальниками та проблемами забезпечення фінансовими, трудовими, матеріальними та іншими видами ресурсів. У якості внутрішніх ознак автор виділяє функціональні особливості ризикової діяльності – виробничої, фінансової, маркетингової та ін. [2, с. 157]. Виділяють також інтеграційні фактори або фактори взаємодії, які забезпечують управління ризиком, процесом виявлення джерел ризику, визначення ймовірності його появи в ході виробничого процесу і вплив на результат та наслідки виробничо-господарської діяльності організації.

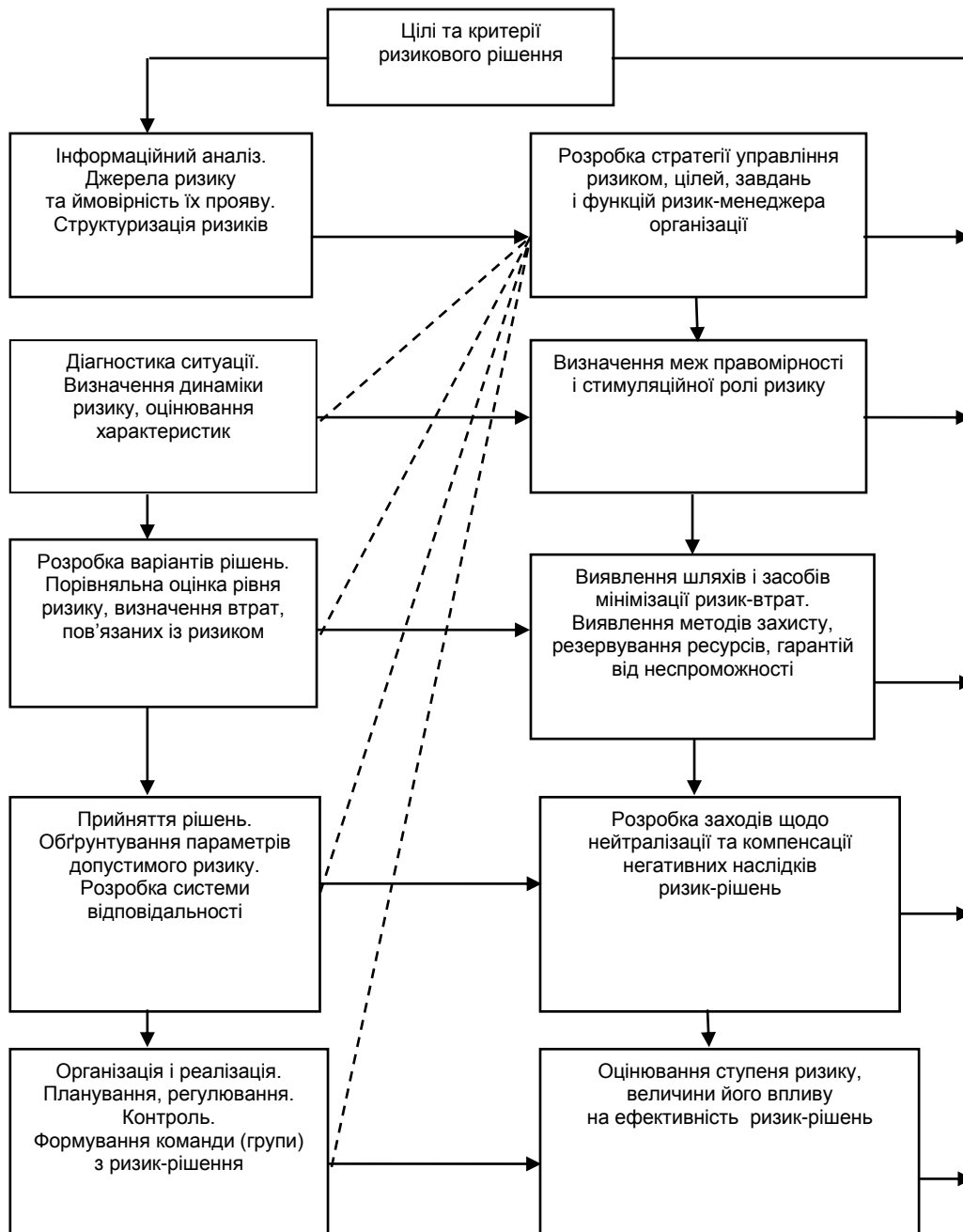
Серед ризиків, які найчастіше зустрічаються в діяльності підприємства, слід відзначити: ризик, пов'язаний із нестійкою політичною та економічною ситуацією в країні; ризик зниження економічного потенціалу; ризик зниження наукового та інноваційного потенціалу; ризик втрати кадрового потенціалу; ризик майнового збитку внаслідок порушення договірних зобов'язань та інших причин; ризик втрати престижу організації; ризик зміни вартості факторів виробництва; ризик втрати керованості; ризик зниження якості продукції і послуг; ризик зміни зовнішньоекономічних факторів.

На рисунку наведені функції та засоби управління, які характеризують зміст процесу управління ризиком.

Таким чином, у кризових ситуаціях виникає безліч ризиків, різних за змістом, величиною ймовірності та розміром можливих втрат і негативних наслідків для певного бізнесу. Все це обумовлює потребу у створенні системи управління ризиком із залученням кваліфікованих ризик-менеджерів – спеціалістів з управління в ризикових ситуаціях. Цілеспрямований процес управління передбачає виконання в логічній послідовності взаємопов'язаних управлінських функцій щодо вирішення конкретної проблеми з використанням управлінських засобів і методів впливу на персонал [3, с. 221].

Проблема управління ризиками не може бути ефективно вирішена набором окремих заходів і послуг. Дане завдання розв'язується виключно впровадженням комплексної технології управління ризиками, діяльності підприємства, що стосується всіх аспектів. В основі технології повинен лежати принцип, згідно з яким жодне бізнес –

Таким чином, захист підприємства від ризику є важливою функцією управління ризиком в умовах антикризового управління. До головних завдань ризик-менеджера належать: спостереження за параметрами ризику до розробки і прийняття рішень, швидке реагування у випадку відхилення параметрів ризику і застосування заходів щодо зменшення негативних наслідків діяльності. Можливість прогнозування ймовірності виникнення ризиків у багатьох випадках визначається системою їх класифікації, що виконує функції алгоритму, на основі яких розробляються і створюються управлінські системи. Система управління ризиками передбачає всебічний аналіз сукупності наявних ризиків, їх ідентифікацію, оцінювання формування механізмів контролю.

Наук. керівн. Мартіянова М. П.

Література: 1. Маренков Н. Л. Антикризисное управление / Н. Л. Маренков, В. В. Касьянов. – М. : Феникс, 2004. – С. 111. 2. Антикризисное управление : учебник / под ред. проф. Э. М. Короткова. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : ИНФРА-М, 2008. – С. 157. 3. Беляев А. А. Антикризисное управление / А. А. Беляев, Э. М. Коротков. – М. : Изд. "Юнити-Дана", 2009. – С. 221. 4. Балахніна А. В. Управління підприємством в умовах невизначеності та ризику / А. В. Балахніна // Управління розвитком. – 2011. – №. 20. – С. 159.